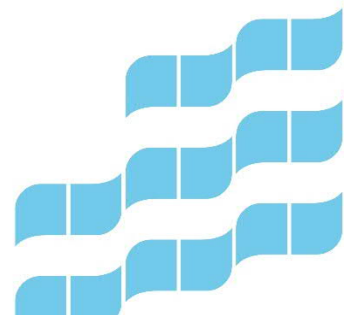

Tampereen kaupungin lausunto Kansallisarkiston päätösluonnoksesta Julkishallinnon taloushallinnon, hallintoasiain ja tiedonhallinnan asiakirjojen ja tietoaineistojen pysyvä säilytys

Yleiset huomiot ja mahdolliset kehittämissuositukset päätössiakirjaan Julkishallinnon taloushallinnon, hallintoasiain ja tiedonhallinnan asiakirjojen ja tietoaineistojen pysyvä säilytys. Onko päätös selkeä ja ymmärrettävä? Onko sitä tarpeen täydentää joltain osin?

Kansallisarkisto on aikaisemmin antanut henkilöstöhallinnon ja hankintatoimen asiakirjojen arkistoinnista päätöksen, joka perustuu tiedonhallintalautakunnan säilytysaikasuosituksen liitteisiin 1–2. Nyt lausunnoilla oleva esitys perustuu tiedonhallintalautakunnan säilytysaikasuosituksen liitteisiin 3-5 taloushallinto, hallintoasiat ja tiedonhallinta. On hyvä, että toimintatapa on saanut tämän ehdotuksen myötä jatkoa ja vanhentunutta ohjausta saadaan täten ajanmukaistettua.

Koko julkishallinnon ohjaaminen samalla päätössiakirjalla on kannatettava ajatus, mutta samaan aikaan haastava tavoite toteuttaa selkeästi ja kaikkia toimijoita ymmärrettävästi palvelun. Päätössiakirjan liitteiden 4-5 yksityiskohtiin mentäessä on mielestämme paikoin epäselvyyttä siitä, minkä julkishallinnon toimijan näkökulmasta asiaa katsotaan. Toisaalta taas taloushallinnon asioita koskevassa liitteessä 3 on onnistuttu erittäin selkeästi kuvaamaan oma ohjeistuksensa toisaalta valtionhallinnolle, toisaalta kunnille ja hyvinvointialueille.

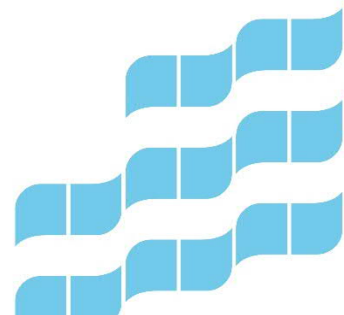

Yleiset huomiot ja mahdolliset kehittämisehdotukset liitteeseen 4 Hallintoasiat. Onko pysyvään säilytykseen määrätyillä asiakirjoilla arkistollista arvoa vai pitäisikö pysyvän säilytyksen rajauksia mielestänne muuttaa? Onko toimintaprosessit ja asiakirjat määritelty kattavasti? Jos on puutteita, mainitkaa puuttuva toimintaprosessi, asiakirja ja arvionne arkistollisesta arviosta.

Toimielinten ja työryhmien työskentelyn ja päätöksenteon osalta esityslistan oheismateriaali on määritelty pysyvästi säilytettäväksi, mikäli materiaali ei sisälly pöytäkirjaan. Tämä on merkittävä muutos aikaisempaan toimintatapaan, jossa ainoastaan pöytäkirjan liitteet säilytettiin pysyvästi. Kuitenkin päätöksen liitteiksi tulee ottaa kaikki ne asiakirjat, joihin valmisteluteksti perustuu tai jotka yhdessä tiivistelmän kanssa muodostavat päätöksen. Katsoisimme tämän edelleen riittävän pysyvän säilytyksen osalta. Oheismateriaali lisää merkittävästi pysyvästi säilytettävän aineiston määrää ilman erityistä omaa arkistollista arvoa.

Johtoryhmien sekä yksikkö- ja osastokokousten muistiot on määritelty pysyvään säilytykseen. Aikaisemmin kuntapuolella johtoryhmiksi, yksiköiksi ja osastoiksi nimettyjen organisaation osien kokousmuistiot on säilytetty hyvin yksiselitteisesti määräajan. Taulukossa kyllä selvennetään, että pysyvä säilytys ei koske osaorganisaatioita, mutta tämä on siitä huolimatta kuntapuolelle vierasta terminologiaa, joka tulee aiheuttamaan tulkintaongelmia. Mielestämme olisikin näissä kohdin parempi erotella muistioiden pysyvää ja määräaikaista säilytystä organisaatiotason kuvauksen kuin organisaation toimijoiden nimikkeiden kautta.

Vahingonkorvausasioita koskevat muistiot on määritelty pysyvään säilytykseen. Kuitenkin vahingonkorvauksia koskevat päätökset säilytetään 10 tai 100 vuotta riippuen siitä, koskeeko päätös esinettä vaiko henkilöä. Tällä tavoin määritellen esinevahinkoja koskevat muistiot säilyvät pysyvästi, vaikka asiaan liittyvä päätöksenteko on hävitetty ja tässä on mielestämme ristiriita.

Neuvonta- ja ohjaustoiminnan vastaus on määritelty pysyvään säilytykseen. Kuitenkin samaa asiaa koskeva ohje on määräajan säilytettävä. Tässä on mielestämme ristiriita, ellei vastauksella tarkoiteta rekisteröintitietoa. Näkemyksemme mukaan kaikki hallintolain 8 §:n mukainen ohjaus ja neuvonta ei ole sellaista, jolla olisi pysyvästi säilytettävä arvo. Ohjausta annetaan myös suullisesti.

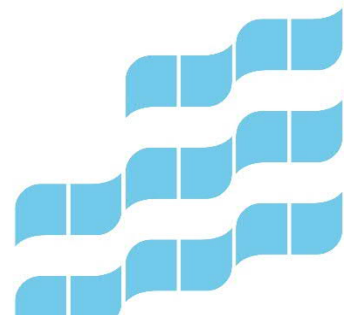
Viranomaisten välisten kyselyjen prosessi ja kaikkien siinä mainittujen asiakirjojen tarkoitus jäi meille epäselväksi, kun peilaa asiakirjoja niille määriteltyyn säilytysarvoon.

Useissa kohdin liitteessä 4 hallintoasioiden valmisteluaineistot on määritelty pysyvästi säilytettäväksi valmiin asiakirjan lisäksi. Emme näe tälle kaikin osin tarvetta. Olisi hyvä avata tarkemmin sitä, mitä kaikkea valmisteluasiakirjoilla voidaan tarkoittaa – tarkoitetaanko esimerkiksi ohjeen valmistelussa sen eri versioita?

Yleiset huomiot ja mahdolliset kehittämissuhteet liitteeseen 5

Tiedonhallinta. Onko pysyvään säilytykseen määrättyillä asiakirjoilla arkistollista arvoa vai pitäisikö pysyvän säilytyksen rajauksia mielestänne muuttaa? Onko toimintaprosessit ja asiakirjat määritelty kattavasti? Jos on puutteita, mainitkaa puuttuva toimintaprosessi, asiakirja ja arvionne arkistollisesta arviosta

Tiedonhallintamalli on määritelty pysyvään säilytykseen, mikäli arkistoitavat osiot eivät sisälly muihin pysyvästi säilytettäviin asiakirjoihin. Tiedonhallintamallin pysyvästi säilytettävien osioiden kuvaus ei vastaa tiedonhallintalain 5 §:n määriteltyä tiedonhallintamallin minimivaatimuksista. Esitys pysyvästi säilytettävästä kokonaisuudesta ei ole tähän peilaten looginen. Esimerkkinä tästä kysymys tiedonhallintamallin keskeisistä tiedoista tietojärjestelmien osalta: viitataanko tässä tietojärjestelmistä vaadittaviin vähimmäistietoihin vai voivatko

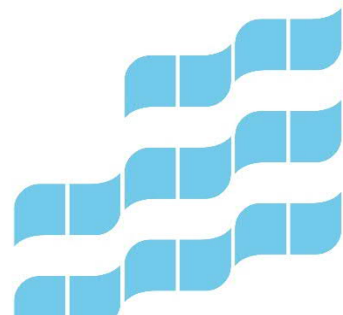

keskeiset tiedot ja lain vaatimukset olla kaksi eri asiaa? Lisäksi tiedonhallintamallin kokonaisuuteen kuuluville tietosuojaselosteille ja käsittelytoimien kuvauksille on päätösluonnoksen liitteen 5 rivillä 46 määritelty määräaikainen säilytys, joten tiedonhallintamalli on esimerkiksi henkilötietovarantojen kuvausten osalta määräaikaisesti säilytettävä. Tämän perusteella vaikuttaa siis siltä, että tiedonhallintamallin kokonaisuudella ei nähdä olevan arkistollista arvoa.

Tiedonhallintamallin pysyvä säilyttäminen on myös hankala toteuttaa. Monessa organisaatiossa tiedonhallintamalli on useissa eri järjestelmissä ylläpidettävä looginen kokonaisuus, jonka talteenotto ehyenä kokonaisuutena on vähintäänkin haastavaa. Selvennystä vaatisi myös se, kuinka usein/minkä muutoskriteerien täytyessä arkistointi tämän kokonaisuuden osalta on tarkoitus toteuttaa. Tiedonhallintamallin tiedot päivittyvät jatkuvasti, joten arkistointi jokaisen muutoksen jälkeen ei ole käytännössä mahdollista/järkevää.

Tähän luonnokseen (liite 5, rivi 69) on Kansallisarkistossa lisätty tietoineiston nimeke: Rekisteröintitiedot. Mikä on näkemyksenne tietojen arkistollisesta arvosta? Entä katsotteko, että asiasta on tarkoituksenmukaista päättää tässä yleispäätöksessä vai Kansallisarkiston mahdollisesti myöhemmin antamassa erillisessä päätöksessä?

On hyvä, että rekisteritiedot on huomioitu luonnoksessa erikseen. Kaikilla rekisteritiedoilla ei kuitenkaan ole näkemyksemme mukaan arkistollista arvoa. Käytännössä kaikkien rekisteritietojen pysyvä säilyttäminen tarkoittaa kuntien osalta sitä, että esimerkiksi pysäköinnin valvonnasta syntyvät ja merkittävän määrän henkilötietoa sisältävät tiedot säilyvät pysyvästi. Emme näe näillä tiedoilla olevan merkittävää kulttuurihistoriallista arvoa. Luonnoksessa toki annetaan mahdollisuus hakea tarvittaessa aineistolle erillistä Kansallisarkiston seulontapäätöstä, mutta kuntapuolella sama asia koskee kaikkia toimijoita ja

rajaamalla rekisteritiedoista vain tarvittava osa pysyvään säilytykseen välttäisiin ylimääräiseltä työltä molemmin puolin. Näin ollen erillinen päätös rekisteritiedoista edellä mainitut kommentit huomioiden, olisi mielestämme tarkoituksenmukaisempi.

